

Vergaderjaar 1993–1994

21 058

Wijziging van de Algemene wet inzake de Rijksbelastingen in verband met de herziening van het stelsel van administratieve boeten en van de bevoegdheid tot navorderen

Nr. 17

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 13 april 1994

Tijdens de plenaire behandeling van bovenvermeld wetsvoorstel in Uw Kamer op 24 februari jl. heb ik toegezegd op een tweetal vragen van het lid van de CDA-fractie de heer Vreugdenhil schriftelijk te zullen antwoorden (Handelingen II 1993/94), blz. 4182 en 4183). De desbetreffende antwoorden geef ik hierna.

De eerste van de bedoelde vragen is die, of een dwaling van de inspecteur in ander recht van het fiscale, bijvoorbeeld het civiele recht of buitenlands recht, een nieuw feit zou kunnen vormen, ter zake waarvan valt na te vorderen.

Het vereiste van het nieuwe feit impliceert dat een verandering van rechtsofpvatting aan de kant van de inspecteur geen grond voor navordering kan geven. In dit verband is onder recht mijns inziens alleen te verstaan het recht, voor de toepassing waarvan de inspecteur verantwoordelijk is. Het Nederlandse civiele recht en buitenlands recht behoren daar niet toe. De stand daarvan en de uitleg daarvan in een concreet geval zijn voor de inspecteur evenals voor de belastingplichtige een feitelijk gegeven.

Doorgaans zal de belanghebbende zelf bij zijn uitgifte stelling nemen inzake de stand of de uitleg van dergelijk recht. Volgens vaste jurisprudentie mag de inspecteur in beginsel uitgaan van de juistheid van de aangifte, dus ook van zo'n stellingname. Als na het opleggen van de aanslag conform de aangifte alsnog van de onjuistheid van belanghebbendes stellingname blijkt, doet zich een nieuw feit voor en opent zich de weg voor correctie van de aanslag via een navordering. Dit lijkt alleen uitzondering indien deze onjuistheid de inspecteur ten tijde van het opleggen van de aanslag – in de woorden van artikel 16, eerste lid, AWR – «redelijkerwijs bekend had kunnen zijn». Dan is het ten onrechte volgen van de aangifte immers aan te merken als een ambtelijk verzuim, waardoor de mogelijkheid van navordering wordt gestuit. Het antwoord op de vraag wanneer van een ambtelijk verzuim dient te worden

gesproken, hangt – zo leert de ervaring – in hoge mate af van de omstandigheden van het desbetreffende geval en is uiteindelijk aan de rechter.

Wanneer de inspecteur de aanslag baseert op een eigen, van de aangifte afwijkend, standpunt over dergelijk ander recht, kan hij bij verandering van inzicht geen navorderingsaanslag meer opleggen. Er is dan geen sprake van een nieuw feit maar slechts van een andere waardering van een bij de aanslag reeds bekend feit.

De tweede nog onbeantwoorde vraag van de heer Vreugdenhil betreft de kwestie, of de nieuwe wet inzake het algemene bestuursrecht het nog mogelijk maakt schrijf- en typefouten te corrigeren.

De schrijf- en tikfoutenjurisprudentie houdt kort gezegd in dat een kennelijke schrijf- of tikfout of een daarmee gelijk te stellen vergissing is te begrijpen als een nieuw feit en dus wettelijk grond kan vormen voor het opleggen van een navorderingsaanslag.

In zijn arrest van 19 februari 1992, BNB 1992/150, heeft de Hoge Raad in een geval waarin belanghebbende zich met een beroep op het vertrouwensbeginsel verzette tegen een navorderingsaanslag die was opgelegd ter correctie van zo'n fout, uitdrukkelijk beslist dat »... de consequenties van bij de aanslagregeling gemaakte fouten uitputtend zijn geregeld in artikel 16 van de Wet, en dat voor toepassing van het zorgvuldigheidsbeginsel geen plaats is». Bevestiging hiervan heeft de Raad nadien gegeven in zijn arresten van 19 mei 1993, BNB 1993/230, en 26 mei 1993, BNB 1993/295*.

Zoals ik reeds in de nota naar aanleiding van het eindverslag (Kamerstukken II 1993/94, 21 058, nr. 15, blz. 1-2) heb opgemerkt, verwacht ik niet dat de Hoge Raad deze nog zo kortgeleden uitgesproken opvatting onder invloed van de invoering van de Algemene wet bestuursrecht weer zal verlaten. Met die wet is immers op het punt van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het zorgvuldigheidsbeginsel, niet meer beoogd dan een codificering van de te dezer zake al langer bestaande rechtspraak.

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort